

Znajdź szpital psychiatryczny lub Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego

Jeśli potrzebujesz pilnie pomocy psychiatrycznej, jesteś w kryzysie psychicznym lub zmagasz się z uzależnieniem, możesz zgłosić się do szpitala lub innej placówki, która udziela pomocy całodobowej

Przyjęcie za zgodą

Do szpitala psychiatrycznego może być przyjęta osoba z zaburzeniami psychicznymi, która posiada skierowanie do szpitala i wyraziła pisemną zgodę na przyjęcie. Skierowanie jest ważne 14 dni od jego wystawienia do dnia zgłoszenia się z nim do dowolnego szpitala psychiatrycznego na terenie kraju.

W nagłych sytuacjach, np. gdy istnieje prawdopodobieństwo znacznego pogorszenia stanu zdrowia w krótkim czasie, skierowanie nie jest bezwzględnie konieczne. Nadal niezbędne jest jednak wyrażenie zgody na piśmie przez osobę przyjmowaną.

Jeśli do szpitala ma być przyjęta osoba upośledzona umysłowo lub osoba z zaburzeniami świadomości, konieczna jest zgoda sądu opiekuńczego. W przypadkach nagłych osoba taka zostaje jednak przyjmowana do szpitala natychmiast i dopiero po jej przyjęciu szpital występuje do sądu opiekuńczego o wydanie stosownej zgody.

W przypadku osób małoletnich lub ubezwłasnowolnionych całkowicie, pisemną zgodę na przyjęcie do szpitala wyraża ich przedstawiciel ustawowy. Osoby pełnoletnie ubezwłasnowolnione całkowicie oraz małoletnie powyżej 16 roku życia mogą jednak sprzeciwić się takiemu przyjęciu – wówczas ostateczną decyzję podejmuje sąd opiekuńczy.

Przyjęcie bez zgody

Mamy czasem do czynienia z sytuacjami, kiedy osoba nie wyraża zgody na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego, a mimo to jest do niego przyjmowana. Wtedy muszą być jednak bezwzględnie spełnione określone warunki.

W szpitalu psychiatrycznym bez zgody może być leczona tylko osoba chora psychicznie i tylko wtedy, gdy jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu tej choroby zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób.

O przyjęciu do szpitala tej osoby decyduje lekarz, wyznaczony do tej czynności po osobistym zbadaniu chorego i zasięgnięciu – w miarę możliwości – opinii drugiego lekarza psychiatry albo psychologa. O przyjęciu bez zgody w ciągu 48 godzin zawiadomiony powinien być kierownik szpitala. Ma on z kolei 72 godziny od momentu przyjęcia pacjenta na zawiadomienie sądu opiekuńczego właściwego miejscowo dla danego szpitala. Sędzia wysłuchuje osobę przyjętą bez zgody w ciągu 48 godzin, licząc od chwili otrzymania zawiadomienia. Następnie w ciągu 14 dni – znów licząc od dnia otrzymania zawiadomienia – powinna zostać przeprowadzona rozprawa.

Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego, w szczególności bez zgody pacjenta, jest jednym z najtrudniejszych momentów zarówno dla osoby doświadczającej kryzysu psychicznego, jak i dla osób podejmujących tę decyzję.

Przyjęcie bez zgody może odbyć się w trybie wnioskowym, na obserwację psychiatryczną, w ramach zapobiegania demoralizacji nieletnich lub na podstawie przepisów kodeksu karnego.

Tryb wnioskowy

Trudności w radzeniu sobie w życiu codziennym mogą stanowić podstawę do leczenia w szpitalu psychiatrycznym bez zgody pacjenta. Musi zostać jednak spełniony jeden z dwóch warunków określonych w art. 29 ustawy o

ochronie zdrowia psychicznego:

- osoba zachowuje się w sposób wskazujący, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie jej stanu zdrowia psychicznego lub
- osoba ta jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę jej stanu zdrowia.

Decyzję podejmuje sąd opiekuńczy na wniosek małżonka pacjenta, krewnych w linii prostej, rodzeństwa, przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, a w niektórych sytuacjach także ośrodka pomocy społecznej. Do wniosku powinno być dołączone zaświadczenie lekarza psychiatry o stanie zdrowia osoby, która ma być skierowana na leczenie. Jest ono ważne 14 dni licząc od daty jego wystawienia.

Obserwacja psychiatryczna

Bez zgody może być także przyjęta osoba, której dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, a zachodzą wątpliwości, czy jest ona chora psychicznie. Pozwala na to art. 24 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Ten sam zapis określa, że taka obserwacja nie może trwać dłużej niż 10 dni. Wobec pacjenta przyjętego do szpitala na tej podstawie (art. 24) nie mogą być stosowane czynności lecznicze, mające na celu usunięcie przyczyn przyjęcia bez zgody.

Zapobieganie demoralizacji

Ustawa z 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich określa działania, które mają zapobiegać demoralizacji lub przestępczości nieletnich. Demoralizacja zdefiniowana została jako naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo oraz udział w grupach przestępczych.

Sąd rodzinny może orzec umieszczenie nieletniego w szpitalu psychiatrycznym, jeśli nieletni, który dopuszcza się takich zachowań, jest upośledzony umysłowo, chory psychicznie lub występują u niego inne problemy psychiczne (np. depresja, próba samobójcza) lub nałogowo używa alkoholu czy narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych.

Środek zabezpieczający w kodeksie karnym

Do szpitala psychiatrycznego może trafić również osoba, która dopuściła się czynu zabronionego i jednocześnie działała w stanie niepoczytalności. Czyli z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych w czasie dokonania takiego czynu nie mogła rozpoznać jego znaczenia lub odpowiednio pokierować swoim postępowaniem. Osoba taka może zostać umieszczona w szpitalu jedynie po to, by zapobiec ponownemu popełnieniu przez nią czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości.

W takiej sytuacji nie można z góry określić czasu stosowania środka zabezpieczającego.

Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego

W szpitalach psychiatrycznych i innych zakładach leczniczych, które sprawują całodobową opiekę psychiatryczną lub odwykową, pracują Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego. Jeśli Ty lub bliska Ci osoba przebywa w szpitalu psychiatrycznym i potrzebujesz wsparcia, skontaktuj się z Rzecznikiem.

Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego:

- zapewniają osobom z zaburzeniami psychicznymi pomoc w dochodzeniu ich praw w sprawach związanych z przyjęciem, leczeniem, warunkami pobytu i wypisaniem ze szpitala psychiatrycznego
- wyjaśniają i udzielają pomocy w wyjaśnieniu ustnych i pisemnych skarg tych osób, współpracują z ich rodzinami, przedstawicielami ustawowymi, opiekunami prawnymi lub faktycznymi
- inicjują i prowadzą działalność edukacyjną w zakresie praw pacjentów szpitali psychiatrycznych.

Poznaj prawa pacjenta

Rzecznicy rozpatrują sprawy zgłoszone przez pacjentów, a także ich przedstawicieli ustawowych, opiekunów prawnych i faktycznych. Mogą też działać z własnej inicjatywy.

Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego mają prawo do:

- wstępu do pomieszczeń szpitala psychiatrycznego, w których udziela się świadczeń zdrowotnych
- występowania z wnioskiem do personelu podmiotu leczniczego, do lekarza prowadzącego, ordynatora oddziału psychiatrycznego (lekarza kierującego oddziałem) lub kierownika podmiotu leczniczego oraz do podmiotu, który utworzył ten podmiot, o podjęcie działań zmierzających do usunięcia przyczyny skargi lub zaistniałych naruszeń
- wglądu w dokumentację medyczną pacjenta
- porozumiewania się z pacjentem, jego przedstawicielem ustawowym, opiekunem prawnym lub faktycznym bez udziału innych osób
- przetwarzania danych utrwalonych za pomocą monitoringu w pomieszczeniach, w których pacjenci przebywają w izolacji.

Ochronę praw pacjentów korzystających z psychiatrycznej opieki zdrowotnej i leczenia uzależnień zapewnia Departament ds. Zdrowia Psychicznego Biura Rzecznika Praw Pacjenta. Pracownikami tego Departamentu są Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego.

[Więcej na temat Rzecznika
Praw Pacjenta](#)

Mapa szpitali psychiatrycznych i placówek

Na mapie znajdziesz szpitale psychiatryczne, oddziały kliniczne, oddziały psychiatryczne w szpitalach ogólnych, zakłady opiekuńczo-lecznicze o profilu psychiatrycznym, ośrodki uzależnień, a także inne zakłady lecznicze, które sprawują całodobowo opiekę psychiatryczną lub odwykową.

Szukaj placówki lub Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego

Nazwa lub adres placówki

Wybierz województwo z listy

L.p.	Nazwa	Miejscowość	Adres	Kontakt
------	-------	-------------	-------	---------

Wczytywanie danych....

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego ([Dz.U. 2018 poz. 1878 ze zm.](#))
2. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta ([Dz.U. 2019 poz. 1127 ze zm.](#))
3. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich ([Dz.U. 2018 poz. 969](#))
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego ([Dz.U. 2020 poz. 685](#))
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny ([Dz.U. 2020 poz. 1444](#))

